

HiB-INFO

Sveriges största tidning för håltagning

Nummer 2

2001

Utkommer i:

Danmark

Finland

Norge

Sverige

När får vi in kvinnorna i branschen?

HiB-Info utökar sitt utgivningsområde och förra gången smygstartade vi i Norge och Danmark. Denna gången skickar vi ut tidningen till mer än 135 håltagningsföretag i Norge och drygt 40 håltagningsföretag i Danmark. Dessutom skickar vi ut några enstaka tidningar till både Finland och Island. Sammantaget betyder det att vi i dagsläget når ut till mer än 500 håltagningsföretag i Norden.

Vi har fått en enorm respons på vårt senaste nummer och många har tackat oss för de intressanta artiklarna. Med detta i ryggen har vi försökt att överträffa oss själva denna gången och det ser du resultatet av nu. Denna gången bjuder vi på ett utförligt reportage från årets största byggmässa, Bauma. Utöver detta har vi även ett kortare reportage om Bygghjälpen i Göteborg.

Vår artikel om diamantverktygens historia fortsätter samtidigt som vår följetong om byggkunskap och problem med borrhälsor återkommer. Ett nytt inslag i HiB-Info är den svenska håltagningslistan där endast medlemmar i HiB får delta. Vi har även varit i Göteborg och besökt Bygghjälpen i Borås som utför håltagning på Göteborgs Stadsteater.

Vad saknar du i HiB-Info? Ta kontakt med oss och ge oss tips om intressanta reportage. Du är givetvis också välkommen med debattinlägg. Tillsammans gör vi tidningen intressantare, inte sant?

Patrik Sjögren

INNEHÅLL

Mässor

Bygghjälpen 2001 i Göteborg
Bauma 2001 i München
Bebosa 2002 i Nürnberg
Kommande mässa, NordCon/Demotech
Mässkalender

Redaktionellt

Den tekniska revolutionen
iX-15, en varg i ett fårs kläder
Vilka länder har organisation för håltagning
En röst från södern
Stadsteatern i Göteborg byggs om
Håltagningens vardag
Problem med borrhälsor?
HiB-testar: Hilti DD EC-1

Notiser

Dimas ett globalt varumärke
Insändare angående leverantörernas säljare
Presentation av HiB:s nya kassör
Mässhinflation?!
Ny snabbstämp från Casun
Rivningshandbok från Brokk
Vi säger grattis till herr Sjölinder
Slipa dina hårdmetallbor
Hagby-Asahi en japan i Närke
Håltagningsmetoder, ett HiB-företag
Olssons har flyttat i Stockholm
Gammal trotjänare avtackades
Bygghjälpen har nytt avtal

6

12

17

17

22

8

9

11

16

18

19

20

22

9

14

14

15

15

15

17

17

17

19

21

21

22

HiB-INFO

REDAKTION

Spectranet, Patrik Sjögren
Saturnusgatan 85
260 35 ÖDÅKRA
042-37 91 37
Fax 042-27 06 76
patrik.sjogren@telia.com

HÅLTAGNINGSENTREPRENÖRERNA
inom Sveriges Byggindustrier

A-Borrning i Falköping AB

Calle Bendefors
Box 61, 521 02 FALKÖPING
Tel: 0515-182 40, Fax: 0515-196 86
E-post: aborrkalle@swipnet.se

Allteknik i Kramfors AB

Håkan Jonsson
Elofsbacken 7, 872 63 KRAMFORS
Tel: 0612-325 03, Fax: 0612-155 25
E-post: allteknik@telia.com
Hemsida: www.allteknik.nu

A o Z Betonghåll AB

Guy Zetterström
Solviksvägen 1, 151 38 SÖDERTÄLJE
Tel: 08-550 350 09, Fax: 08-550 197 80

Arnessons Betongborrning AB

Mario Larsson
Garvaregatan 7, 665 32 KIL
Tel: 0554-400 00, Fax: 0554-400 47
E-post: statt@arnessons-betongborr.se
Hemsida: www.arnessons-betongborr.se

Bejab Borr AB

Bengt Olsson
Box 2069, 871 02 HÄRNÖSAND
Tel: 0611-245 97, Fax: 0611-274 45
E-post: bejab@work.utfors.se

Betonghåltagning i Göteborg AB

Bill Dahlin
Backa Bergögatan 4, 422 46 HISINGS BACKA
Tel: 031-52 50 75, Fax: 031-52 50 56
E-post: mail@betonghaltagning-gbg.se
Hemsida: w1.315.telia.com/~31504616/

Betonghåltagning NBT AB

Thomas Mickelsson
Hammarby Kajväg 4, 120 30 STOCKHOLM
Tel: 08-641 30 30, Fax: 08-641 31 30
E-post: thomas@betonghaltagningnbt.se

Betonghåltagningar Nordborr AB

Björn Skogsäter
Trådvägen 21, 831 52 ÖSTERSUND
Tel: 063-10 65 91, Fax: 063-12 58 05
E-post: bjorn.skogsater@telia.com
Hemsida: www.bhtnordborr.nu

Bergmans Betongdemolering AB

Magnus Bergman
Lasarettsvägen 19, 738 30 NORBERG
Tel: 0223-205 60, Fax: 0223-205 60

Bethål AB

Trotte Mårdberg/Torgny Svensson
Skärvsta 517, 881 33 SOLLEFTEÅ
Tel: 0620-13 540, Fax: 0620-13 361
E-post: bethol@solleftefemail.telia.com

Betongborrar'n i Sollentuna AB

Hans Pettersson/Anders Jäderholm
Sulkyvägen 2, Hus 26, 163 58 SPÅNGA
Tel: 0227-145 15, Fax: 0227-140 80
E-post: hassep@betongborrarn.se
Hemsida: www.betongborrarn.se

Betonghåll AB, Uppsala

Gunnar Sandberg
Danmarksgatan 43, 753 23 UPPSALA
Tel: 018-17 19 60, Fax: 018-10 33 60
E-post: gunnar@betonghal.se
Hemsida: www.betonghal.se

Betonghåll i Tumba AB

Hans Hedlund
Ängsvägen 3, 147 43 TUMBA
Tel: 08-530 305 91

HiB's medlemslista över håltagare

Betonghåltagarna i Lidköping AB

Ulf Hermansson
Skaragatan 75, 531 40 LIDKÖPING
Tel: 0510-54076066, Fax: 0510-54 76 67

Byggnadsfirman Sven Hjertberg AB

Sven-Åke Hjertberg
Bygatan 3, 575 39 EKSJÖ
Tel: 0381-137 44, Fax: 0381-160 04

Byggtjänst Einar Johansson AB

Peter Johansson
PI 1242 A Stensjö, 310 50 SLÖINGE
Tel: 0346-430 43, Fax: 0346-494 66
E-post: exakt@byggtjanst.nu

Betongteknik Götesson & Söner, AB

Åke Götesson
PI 4246 A, 382 96 NYBRO
Tel: 0481-200 63, Fax: 0471-133 36
E-post: ybetongteknik@telia.com

Borrsvängen Jan Fransson AB

Jan Fransson
Åsleden 5, 746 52 BÅLSTA
Tel: 0171-55310, Fax: 0171-55310
E-post: janne@borrsvängen.se

Boströms Borrtjänst AB, C D

Conny Boström/Daniel Boström
Box 2018, 871 02 HÄRNÖSAND
Tel: 0611-240 58, Fax: 0611-266 56
E-post: bostroms.borrtjanst@delta.telenordia.se
Hemsida: www.gm-trading.se/hem/cdb-borrtjanst/

Casun AB

Stefan Wallin
Hovgatan 4, 854 62 SUNDSVALL
Tel: 060-15 57 00, Fax: 060-15 60 84
E-post: casun@casun.se

Crilles Betonghåltagning AB

Christer Rabe
Tegelbruksvägen 1, 757 56 UPPSALA
Tel: 018-42 10 20, Fax: 018-42 10 29

Diamantborrarna AB

Tor Wiedling Fernandes
Box 8, 232 21 ARLÖV
Tel: 040-53 40 30, Fax: 040-53 40 33
E-post: mail@diamantborrarna.se
Hemsida: www.diamantborrarna.se

DISAB Håltagnings AB

Gunnar Landborg
Fornborgsvägen 20, 141 33 HUDDINGE
Tel: 08-774 40 41, Fax: 08-774 33 03
E-post: disab.haltagning@telia.com

D/M Håltagarna AB

Richard Danielsson
Ekbacksvägen 2, 168 69 BROMMA
Tel: 08-80 71 29, Fax: 08-704 89 10
E-post: richard@dmhaltagarna.se

Entreprenadhåltagning AB

Eva Amico
Erikslundsgatan 3, 126 32 HÄGERSTEN
Tel: 08-744 08 10, Fax: 08-744 08 11

Hålgruppen i Helsingborg AB

Leif Sjögren
Box 22 144, 250 23 HELSINGBORG
Tel: 042-16 22 79, Fax: 042-16 18 81
E-post: info@halgruppen.se
Hemsida: www.halgruppen.se

Hålmeter KN AB

Jan Nilsson
Tornväktargränd 10, 168 59 BROMMA
Tel: 08-87 81 32, Fax: 08-87 39 76
E-post: halmeterab@telia.com
Hemsida: www.halmeterab.se/

Hålspecialisterna i Malmö AB

Krister Nilsson/Roland Svensson
Zenithgatan 66, 212 14 MALMÖ
Tel: 040-30 10 07, Fax: ?

J.G. Diamantteknik AB

Jan Gutelid
Personnevägen 36, 129 35 HÄGERSTEN
Tel: 08-464 85 25, Fax: 08-464 89 30
E-post: janne.g@diamantteknik.se
Hemsida: www.diamantteknik.se

JL Betonghåltagning AB

Jan Lemos
Box 1137, 171 22 SOLNA
Tel: 08-27 77 72, Fax: 08-82 03 62
E-post: betonghaltagning.jl@telia.com

Larsson Borr AB, Owe

Owe Larsson
Box 259, 611 26 NYKÖPING
Tel: 0155-29 280, Fax: 0155-29 25 88
E-post: owe.larsson.borr@telia.com

LeMi Diamantborr AB

Leif Hjalmarsson
Apoteksgatan 5, 264 33 KLIPPAN
Tel: 0435-130 49, Fax: 0435-130 49

NCC AB, NCC Anläggning

Lars-Erik Blom
Box 486, 751 06 UPPSALA
Tel: 018-16 15 14, Fax: 018-14 37 08
Hemsida: lars-erik.blom@ncc.se

NCC Diamant

Lars Bengtsson
Bultgatan 4, 302 44 HALMSTAD
Tel: 035-18 72 60, Fax: 035-21 69 61

Nilssons Mark och Diamant

Jan Hansson
Pinnmogatan 1, 254 64 HELSINGBORG
Tel: 042-25 72 70, Fax: 042-25 72 72

PB:s Håltagning AB

Peter Bäckström
Skrågatan 21, 722 20 VÄSTERÅS
Tel: 021-83 00 78, Fax: 021-83 00 78

Peder Borrare och Söner AB

Marcus Håkansson
Tel: 031-47 04 70, Fax: 031-331 08 05
E-post: peder.borrare@telia.com

Pierre, Byggnads AB C

Fredrik Pierre
Box 11 083, 800 11 GÄVLE
Tel: 026-18 65 80, Fax: 026-14 05 80

PP Såg och Borr i Gävle AB

Pelle Palmqvist
Atlasgatan 10, 802 86 GÄVLE
Tel: 026-12 27 99, Fax: 026-51 62 91
E-post: pelle.palmqvist@ppsagoborr.se
Hemsida: www.ppsagoborr.se

RIJO Håltagning AB

Rikard Johansson
Tingberga, 274 94 SKURUP
Tel: 0410-254 60, Fax: 0410-256 05
E-post: info@rijo.se

RIVAB i Göteborg AB

Bo Hörnquist
Södra Hildedalsgatan 8, 417 05 GÖTEBORG
Tel: 031-51 35 40, Fax: 031-51 62 28
E-post: bo.hornquist@rivab.nu
Hemsida: www.rivab.nu

Riv och Bygg Akuten AB

Åke Sigg/Kjell Axelsson
Box 7017, 170 77 SOLNA
Tel: 08-624 07 44, Fax: 08-661 65 40
E-post: byggakuten@mailbox.calypso.net

Rivpartner AB

Kurre Andersson, Sören Persson
Flygplatsinfarten 10 B, 168 67 BROMMA
Tel: 08-29 71 20, Fax: 08-28 26 05
E-post: rivpartner@telia.com

SHC Håltagning AB

Tomas Fredriksson
Box 269, 601 04 NORRKÖPING
Tel: 011-12 39 30, Fax: 011-10 31 78
E-post: tomas.fredriksson@shc-holemaking.se
Hemsida: www.shc-holemaking.se

Skanska Sverige AB

Grundläggningsavdelningen
Päder Mickels
Industrivägen 6-8, 137 37 VÄSTERHANINGE
Tel: 08-500 738 00, Fax: 08-500 738 15
E-post: pader.michels@skanska.se

Specialhåltagning i Göteborg AB

Magnus Juthage
Ingela Gathenhielms gata 7
421 30 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 031-47 12 93, Fax: 031-47 12 02
E-post: info@specialhaltagning.nu
Hemsida: www.specialhaltagning.nu

Specialhåltagning i Trestad AB

Hans Andersson
Kardanvägen 15, 461 38 TROLLHÄTTAN
Tel: 0520-42 08 80, Fax: 0520-379 05
E-post: specialhaltagning.thn@swipnet.se
Hemsida: www.specialhaltagningthn.com

Såg & Betongborrning AB

Kentth Elfström
Tagenevägen 1, 422 59 HISINGS BACKA
Tel: 031-52 01 10, Fax: 031-52 90 50

Såg & Betongborrning i Borås AB

Lennart Karlsson
Box 22 056, 504 11 BORÅS
Tel: 033-13 56 00, Fax: 033-13 56 00

Såg & Betongborrning i Huskvarna AB

Lars Söderqvist
Fridländers väg 12, 561 39 HUSKVARNA
Tel: 036-13 52 93, Fax: 036-13 29 34

Södertälje Borrteknik AB

Lars O Eriksson
Box 5029, 152 05 SÖDERTÄLJE
Tel: 08-550 606 00, Fax: 08-550 636 00
E-post: info@borrteknik.se
Hemsida: http://www.borrteknik.se

TB:s Hålteknik AB

Tommy Berndtsson
Box 9219, 102 73 STOCKHOLM
Tel: 08-658 22 25-44, Fax: 08-658 22 25

TH Hålsystem AB

Tommy Hald
Tomträttsvägen 16, 129 31 HÄGERSTEN
Tel: 08-18 67 41, Fax: 070-610 69 60
E-post: mail@th-halsystem.a.se

Totaldiamanten AB

Tommy
Bronsyxegatan 8B, 213 75 MALMÖ
Tel: 040-94 90 05, Fax: 040-94 90 12

TP Betonghåltagning AB

Teijo Penttinen
Box 191, 746 24 BÅLSTA
Tel: mobil: 070-760 41 10, Fax: 0171-545 50
E-post: tpbetong@hotmail.com

Umeå Hålteknik AB

Rikard Mannelqvist/Karl-Olof Wiklund
Uppförbacken 1 M, 913 41 OBBOLA
Tel: 090-77 93 00, Fax: 090-77 86 37
E-post: umea.halteknik@telia.com
Hemsida: www.umeahalteknik.com

Vätterstadens Betongborrning AB

Jonas Nors
Box 9087, 550 09 JÖNKÖPING
Tel: 036-14 75 10, Fax: 036-14 75 11

Öfrasjö Bygg AB

Sven Ivar Örjan Gustafsson
Älgrytevägen 11 nb, 127 32 SKÄRHOLMEN
Tel: 08-646 22 60

Ordförande har ordet...

Först vill jag tacka alla medlemmar för förtroendet och vi styrelsemedlemmar skall arbeta för att leva upp till detta. Jag tycker att vi i dag är en väl anpassad och kompetent styrelse, mixad med både yngre och äldre förmågor. HiB tackar Jan Lemos för hans stora skicklighet i styrelsearbetet han gjort under många år i HiB. Jan lämnar som bekant inte HiB, då han fortsätter sitt arbete utanför styrelsen och kommer då att arbeta med vårt medlemskap i IACDS. Vi önskar Jan lycka till med hans arbete i IACDS. Ett speciellt tack vill jag också framföra till vår sekreterare Gunilla Grindberg som gör ett mycket bra arbete samt håller ordning på oss gubbar i styrelsen.

Vem är då er nya ordförande? Jag är 52 år och är bosatt i Helsingborg och försörjer mig på att driva fyra stycken entreprenadföretag inom håltagning, betongrehabilitering, injektering och fogfria industrigolv. Vårt arbetsområde är södra Sverige. Jag har varit verksam inom håltagningsbranschen i mer än 30 år och i botten har jag en ingenjörsutbildning. Jag har haft förmånen att få arbeta som håltagare, arbetsledare, arbetschef samt som arbetsgivare. Utöver detta har jag även haft förmånen att vara lyckligt gift med en förstående hustru som accepterat att jag arbetat många timmar om dagen.

Detta är mitt femte arbetsår inom styrelsen och mina främsta och viktigaste målsättningar som styrelseledamot är att hitta nya vägar att rekrytera ungdomar till branschen, öka kompetensen i företagen genom att vidareutbilda personalen samt vidareutveckla utrustningar som skall vara miljöanpassade för kommande generationer. Under föregående verksamhetsår lades mycket kraft av styrelsearbetet på omorganisationen i Sveriges Byggindustrier samt medlemskapet i den internationella föreningen. Utöver detta har även kraft lagts på att ge våra leverantörer möjlighet att söka medlemskap i HiB. Omorganisationen inom Sveriges Byggindustrier är nu klar och det är nu möjligt att söka medlemskap i HiB utan att vara medlem i Bi eller den lokala byggmästarföreningen.

I dag är vi cirka 60 medlemmar och vi har plats till fler. Det känns oerhört inspirerande att jobba vidare med styrelsearbetet med en sådan medlemsökning som nu skett under det senaste året. Vi har också under året fått 15 leverantörer som medlemmar i HiB. Ensam är man svag, tillsammans är man stark! Efter beslut vid årsmötet tilldelades våra leverantörer en adjungerad styrelseplats. Vi hälsar våra nya medlemmar och leverantörer välkomna till HiB!

Styrelsen arbetar för närvarande bl.a. med uppdatering av vår hemsida, framtagning av bransch-anpassade inköpsavtal för bränsleinköp (bensin och diesel), entreprenadförsäkring samt Sverige Bygger. Till sist vill styrelsen och våra leverantörer rikta ett tack till redaktionen för HiB-Info för framtagning av en ny och intressant tidning. Avslutningsvis kan jag bara säga att jag ser fram emot ett intressant och givande halvårsmöte i Smygehus under septembermånad. Jag önskar alla medlemmar en skön och härlig sommar!

Leif Sjögren

Årets första svenska byggmaskinmässa

Årets upplaga av Byggmaskiner i Göteborg hade en del guldgrubbar, men dessvärre var besökarna färre. Vi som fanns på plats fick se en del nytt varav en del fanns att se på Bauma tidigare i år.

HiB deltog för första gången på Byggmaskiner och överlag var det ett positivt inslag. En del nya medlemsansökningar inkom och föreningen fick chansen att presentera sig för hela branschen. HRA Industriprodukter hade en del nytt att visa och det är verkligen kul att se att de svenska leverantörerna är på alerten när det gäller att söka upp nya intressanta produkter. Inför denna mässan hade dom en ny automatisk bormataramaskin. Denna automatiska bormataramaskin styrdes helt och hållet med hjälp av en s.k. soft-touch panel som satt på ovansidan. Vi hade ingen möjlighet att testköra den, men den såg mycket rejäl ut och vägde dessutom väldigt lite. Kanske en arvtogare till den gamla jokern?

Ny väggsåg från Weka

Weka har som bekant en ny väggsåg och vi som var nere på Bauma i München hade förmånen att se den innan den kom till den svenska marknaden. Jernevik hade monterat upp väggsågen på en pelare och den såg mycket robust ut. En klar fördel är att den klarar av en 750 mm sågklinga! Ytterligare en rundhålsåg finns på marknaden och denna gången var det dags för Hagby att presentera Brauns rundhålsåg. I övrigt var det inte mycket nytt i Hagbys monter. För er som ej upptäckt det ännu så kan vi påminna er om att även Hagby säljer HRA's combistämp. Det företag som presenterade flest nyheter var Tyrolit. Man hade ett vridbart stativ till den lilla Weka-

Foto: Patrik Sjögren
Rundhålsåg från Braun.

Foto: Patrik Sjögren
Tyrrex är ett led i ett nytt tänkande inom tillverkning av segment.

bormaskinen och när det gäller Tyrolit så är det förstås av högsta kvalitet och det kändes mycket bra och lätt att hantera. Den stora nyheten i montern var nog ändå Tyrrex-segmentet. Tyrrex är ett helt nytt tänkande inom tillverkningen av segment. Enligt rapporter går sågklingor ca. 45 m² i England och man kommer att testköra även i Sverige inom kort. Livslängden skall alltså bli längre samt att man ej skall behöva riskera att glasa klingan. Anledningen till att den ej skall kunna glasa är att den är konkav både uppfifrån sett och från sidan sett.

Jack Midhage och Diatip

Midhage fanns förstås även på plats och det är alltid ett stor nöje att få en kort pratstund med Jack Midhage. Jack har fått ett bra flyt på sin omsättningsmaskin och den finns i fler olika modeller. Den finns med automatik och som manuell så det är bara att se efter behov och i vilken utsträckning man omsätter kärnborr. Globe-Tool delade monter med Finlands största leverantör som heter Levanto. Man hade inga direkta maskiner att presentera utan man inriktade sig mestadels på att presentera sig för den svenska marknaden. Vi fick en pratstund med Magnus och Patrik så vi ber att få återkomma i nästa

nummer med ett kortare reportage. Dimas och Partner hade som vanligt en stor monter och massor av mässpersonal. Det fanns inga direkta nyheter att presentera för tillfället.

Ingen demonstration av DD-EC 1

Hilti hade monterat upp sin elsåg och hade även en mindre pris-kampanj för densamma. Något som var märkligt var att man ej demonstrerade den nya diamantbormaskinen. På Bauma visade man upp den och många besökare tog sig tid att se den in action. Här missade man säkert en del kunder misstänker jag.

Få besökare på mässan

Överlag var mässan värd besöket och en del nyheter för den svenska marknaden fanns som sagt att finna. De få besökarna är säkert ett resultat av den mässinflation som just nu existerar och vi kan bara hoppas att utställarna ej ger upp samt att besökarna återkommer nästa gång. Vi har samtalat med bl.a Tyrolit och dom ansåg att besökarna var färre än vanligt, men å andra sidan var besökarna intresserade och i detta fallet får man säga att kvalitet går före kvantitet.

Patrik Sjögren

Fakta om mässan

Antal besökare: 13.485

Antal utställare: 302

Utställningsyta: 9.144 m²

Mässan pågick under fyra dagar och onsdagen var den dag som hade flest besökare. 513 företag var representerade och besökarna kom från 20 olika länder.

De olika konferenserna hade 173 deltagare.

198 besökare kom från Norge.

27 mediarepresentanter fanns på plats.

Olssons, nu bredare, större och starkare.

Med målet att bli ännu skarpare på våra nordiska marknader ingår numera Olssons Diamantverktyg AB i Diamant Boart Group – världens ledande tillverkare av diamantverktyg och maskiner.

Med tillgång till Diamant Boarts kompetens, resurser, verktyg och maskiner får vi på Olssons ännu bättre möjligheter att möta dina specifika krav.

OLSSONS

Diamant Boart Group

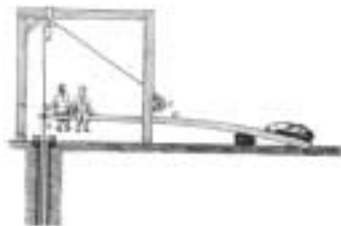
Olssons Diamantverktyg AB
"Inget slår verkligheten"

Karlsberg 0505-188 80 Stockholm 08-646 62 05 Göteborg 031-52 88 87

www.olssondiamondtools.se

Den tekniska revolutionen, 1870-1965

För 4000 år sedan fann kineserna en metod att borra hål i marken. Metoden var ganska enkel och var i bruk fram till mitten av 1800-talet. Fig 1 visar hur maskinen fungerade. Dessa tidiga bormetoder var endast till för att borra ett hål. Borra kärnprover från berg var inte möjligt. Kärnbörning var inte utvecklad vid mitten av 1800-talet när

den schweiziske tunnelingenjören Leschout konstruerade ett kärnborr som användes vid konstruktionen av Mont Cenis tunneln som sträcker sig genom de schweiziska alperna. I början av 1870-talet började Nordamerika

med sin unga och snabbt framåtgående bergshantering att locka över den ena efter den andra nyutexaminerade ingenjören från Bergshögskolan i Stockholm, det var svårt att hitta arbete i Sverige.

Per Anton Craelius

Av 1877 årskurs vid Bergshögskolan var det tre ynglingar, som kort efter avlagd examen ställde sin kosa mot landet i väster. Bland dessa tre befann sig Per Anton Craelius. Denna yngling återkom till Sverige 1884 med huvudet fullt av idéer om diamanbörning och dess möjligheter. Hans målsättning var att starta ett företag som skulle utföra kontraktsbörningar (borra efter malmfyndigheter för gruvföretag). 1886 bildades Svenska Diamantbergbörnings AB med Craelius som vd. Bakom bildandet låg mycket svett och möda för att få ihop tillräckligt med kapital.

Kontraktsbörningar

Det hela började med att en komplett diamanbörningutrustning inköptes från USA och de första s.k. kontraktsbörningarna startades i Sverige (se bild 1). Emellertid visade det sig efter en del börningar att den amerikanska bormaskinen inte var lämplig för börning i de hårda skandinaviska bergarterna. Detta resulterade i att Craelius själv började att konstruera en mer ändamålsenlig maskin, som var handdriven. (se bild 2).

bild 1

bild 2

Därefter följde konstruktioner av motordrivna maskiner, men all utrustning legotillverkades i början (se bilder).

Borrtrorn är nödvändigt då 6 meters skarvrör används.

Efter en del svåra år, så pass svåra att Craelius var nära att ge upp, kom emellertid ljusare tider för bolaget och affärerna började komma igång på allvar. Efterfrågan på bolagets tjänster ökade alltmer och så var tiden mogen att bygga en egen stor verkstad. År 1909 stod verkstaden klar i Mariehäll i Bromma. Av de erfarenheter man fått genom kontraktsbörningarna förbättrades utrustningarna fortlöpande och när den nya verkstaden stod klar fanns det stora tillverkningsresurser och företaget började även sälja sina produkter.

Företaget organiserades

Till följd av detta organiserades företaget i en kontraktsbörningsavdelning och en försäljningsavdelning. Men det var inte enbart diamanbörutrustningar som tillverkades och såldes. Ett betydande tillväxtområde var börning efter dricksvatten och tillverkning av lämplig utrustning infördes i bolagets program. Dessa maskiner kallades för stötar och vi 40-talister kom säkert ihåg dessa maskiner som borrarde efter vatten på 50-talet. Vattenbörningen blev en fin affär såväl som på hemma som utlandsmarknaden. Det första dotterbolaget bildades 1936 i Nairobi, Kenya. Ett borrarlag hade kommit till Östafrika för att utföra kontraktsbörningar efter vatten, det visades sig att här fanns en enorm marknad. Nästa marknad blev Frankrike, där dotterbolag etablerades 1939 i Paris. Sedan stod England på tur. Efter andra världskrigets slut blev efterfrågan stor för kontraktsbörningar i de engelska kolgruvorna. Företaget fick omfattande beställningar och 1945 var det dags att etablera dotterbolag. Huvudkontoret fick sitt säte i London.

Dotterbolag i Västtyskland och Australien

1950 var det dags att etablera sig i Västtyskland närmare bestämt i Dusseldorf. Årsskiftet 1980-81 etablerades ett dotterbolag i Australien i staden Mascot. Före andra världskriget köpte företaget samtliga aktier i AB Elektrisk Malmletning som hade utvecklat instrument för geofysisk prospektering såsom magnetiska, elektromagnetiska, seismiska och gravationsinstrument. Denna typ av instrument underlättade att hitta nya malmfyndigheter. När helikoptern blev tillgänglig kunde man svepa över stora arealer, mäta upp området och

Borrkrona
sedd
ovanifrån.

Borrkrona avsedd för prospekteringsbörning, de stora naturdiamanterna är fastsatta genom infiltreringsmetoden.

Under hela företagets verksamhetstid har man tillverkat diamanbörkronor, men på mitten på 30-talet vaknade intresset för att tillverka andra produkter, innehållande diamanter som diamanterverktyg för avrivning och profilering av slipskivor, diamanter-slipskivor, diamanterkapskivor, diamantervarvstål, glasskärare diamanter-pasta etc. Diamanterna man använde var självklart naturdiamant, borkronorna hade ytsatta diamanter som diktades fast i bly. Man borrarde ett litet hål i borkronans framkant, stoppade bly i hålet, stoppade i diamanter och diktade fast diamanter. Denna metod använde diamanterbörarna ute på fältet när de skulle byta diamanter på borkronorna. Diamanter-slipskivor hade mycket små diamanter 100-120 mesh = 0.01 mm i diameter dessa infiltrerades fast. Metoden gick

till så att man använde en ugn som kunde värmas upp till 800-1000 grader C där en skyddsgas tillsattes för att förhindra oxidation av diamanten. Finkornigt kopparpulver tillsattes som smälte vid värmebehandlingen och infiltrerade fast diamanterna på slipskivan. Metoden används även idag. ASEA numera ABB lyckades framställa syntetisk diamant 1953 genom vår kände uppfinnare Baltzar von Platen. Baltzar von Platen gjorde sig känd redan på slutet på 20-talet då han och hans studiekamrat Munter uppfann kylskåpet. Senare uppfann han även Sterlingmotorn.

Syntetiska diamanter

ASEA lyckades vid denna tidpunkt inte framställa några större diamanter, men diamanterna kunde användas till slipskivor och diamantpastor. För information kan nämnas att General Electric i USA lyckades framställa syntetdiamant 1955. Diamanten hade enorm framgång på exportmarknaden på 50-talet. Företaget fick en jätteorder på diamantborrtröstning från Kina. Ordern tecknades 1952 och leveranserna skulle slutföras 1960. Denna order knäckte företaget och konkursen var nära när Atlas Copco (Wallenberg) gick in och köpte upp Diamanten och räddade företaget 1960. Nästa stora händelse inträffade 1965. Både Diamanten och Asea var nu Wallenberg ägda. Wallenbergarna hade bestämt att sälja ASEA:s diamanttillverkningen i Robertfors till diamantsyndikatet De Beers samtidigt sålde de bort Diamantens övriga produkter förutom borrkronetillverkningen. Jag vill ägna en tanke till Alf-Beck Jensen som var borrförman på Diamanten, han blev min personliga mentor på Terratest som företaget hette 1967. Sedemera skulle Alf-Beck starta Berg- & Betongborrning i Helsingborg där vår nuvarande HiB-ordförande Leif Sjögren anställdes av Alf-Beck. Avslutningsvis vill jag tacka Per Wikström som varit en ovärderlig informationkälla för denna artikel.

Owe Persson

Dimas, ett globalt varumärke

AB Dimas grundades 1972 och 1976 byggdes den nuvarande Dimasfabriken och tillverkningen av diamantverktyg startades.

1977 byggdes företaget ut och exportmarknaden tog fart. Först ut var de norska och finska marknaderna. 1981 startades Dimas Industries i USA. 1987 förvärvade Electrolux Dimas och företaget expanderar ytterligare. Under 1990-talet har ett antal försäljningsbolag tillkommit, t ex i Tyskland, Australien, England och Frankrike. 1999 förvärvade Dimas företaget Promac och i och med detta började företaget satsa mer på maskiner. Genom tre företagsförvärv år 2000 expanderade företaget kraftigt i Nordamerika. Idag har Dimas en omsättning på 600 milj. SEK och ca 300 anställda världen över. Exportandelen är 80%.

Patrik Sjögren

iX-15, en varg i ett fårs kläder

Hydrostress nya elektriska väggsåg iX-15 har dubblat sin styrka, men har halverat sin vikt. Skärkapaciteten har i jämförelse med sin "lillasyster" dubblats!

Väggsågen klarar sågklingor upp till Ø1200 mm och klarar ett sågdjup på 50 cm. Drivsystemet är kompatibelt med det nya wiresystemet SK-B. För första gången i världshistorien har man en wiresåg med elektrisk drivenhet som väger under 30 kg. Priset för iX-15 ligger i samma prisläge som en normal hydraulisk väggsåg. Drivsystemet är otroligt litet och i stort sett krävs det kunskap om 1000 Hz-teknologin för att förstå hur det egentligen går till. Jämfört med 8 kW drivenheten så har man halverat vikten och dubblat sågkapaciteten. Numera kan man såga lika djupt med en elektrisk såg som man kan med en hydraulisk såg. Kontrollenheten går att koppla till 16A, men går att koppla in på 32A också. Att styra och köra sågenheten är nästan löjligt enkelt. Om man anger sågklingans storlek och anger periferihastighet så räknar sågen själv ut den

optimala rotationshastigheten. Vi ser med spänning fram emot att få en demonstrationskörning och kommer då att

återkomma med ett längre och utfylligare reportage.

Patrik Sjögren

Vilka länder har organisation för håltagning?

För att förstå vad IACDS är för organisation och kunna ta ställning till HiB:s ifrågasatta medlemskap vill jag upplysa om hur det ser ut i den stora världen. USA var först ute, Concrete Sawing and Drilling Association bildades redan 1972.

Organisationen har idag 455 medlemmar, varav 295 håltagningsentreprenörer i Nordamerika och 45 från utlandet, 100 leverantörer och 15 affärsmässigt närstående organisationer. Patrick O'Brien uppskattar att det finns 2500 håltagningsentreprenörer i Nordamerika. Organisationen ger ut sin tidning Concrete Openings 4 ggr per år (se omslagsbilden till höger om denna texten). Man säljer utbildning för håltagare, tidningen raggar upp intressanta håltagningsarbeten, dokumenterar dem och säljer lösningarna till arkitekter och konstruktörer och medlemmar.

I England etablerades The Drilling and Sawing Association 1984. Organisationen har idag 95 medlemmar, varav 73 håltagningsentreprenörer, 22 leverantörer och 10 passiva medlemmar. Hugh Wylde uppskattar att det finns 350 håltagningsentreprenörer i England och Skottland.

I Tyskland etablerades Fachverband Betonbohren und –sägen E.V. 1984. Föreningen uppskattar att det finns 1200 håltagningsentreprenörer i Tyskland, därav 300 medlemmar, varav 250 håltagningsentreprenörer, 50 leverantörer och 7 passiva medlemmar. Föreningen har två heltidsanställda administratörer Hans Wagener och Christina Figge.

I Schweiz etablerades Schweizerischer Verband der Betonbohr- und Betonschneidunternehmungen (SVBS) 1987. Organisationen har 74 entreprenörer, 16 leverantörer och 8 passiva medlemmar. Föreningen uppskattar att det finns c:a 300 st håltagningsföretag i Schweiz. Denna förening ger intryck att vara den mest aktiva, ett gott betyg är att USA, England, Tyskland och Österrike finns som passiva medlemmar.

Japan etablerade Japan Concrete Sawing and Drilling Association (JCSDA) 1992. Organisationen har 40 håltagningsentreprenörer och 23 leverantörer som medlemmar. Man har även 76 junior-medlemmar som står under bevakning och vill in i föreningen. Föreningen uppskattar att det finns 300 håltagningsföretag i Japan.

Internet

USA	www.csda.org
England	www.drillandsaw.org.uk
Tyskland	www.fachverband-bohren-saegen.de
Schweiz	www.svbs.ch
Japan	www.jcsda.gr.jp
Holland	www.vbb-net.com
Österrike	www.vbs.co.at

Ungern och Tjeckien har inga hemsidor för närvarande

Österrike etablerade Verband Österreichischer Betonbohr- und –schneidenunternehmen (VBS) 1995. Organisationen har totalt 56 medlemmar, varav 46 håltagningsentreprenörer, 9 leverantörer och 1 passiv medlem. Totalt finns 110 håltagningsentreprenörer i Österrike. Håltagningsentreprenörerna kan sälja begagnade maskiner på föreningens hemsida, du behöver lösenord för att komma in på den sidan.

Holland etablerade Vereniging van Betonboorbedrijven (VBB) 1992. På deras hemsida framgår att c:a 300 håltagningsföretag är aktiva i Holland och därav 78 medlemmar i föreningen för betongborrbedrift.

Tjeckien etablerade Narodni Profesni Sdruzeni (NPS) 1994. Det finns drygt 60 håltagningsentreprenörer inom landet, men endast 2 av dessa är medlem i föreningen. Föreningen har även 1 leverantör som medlem.

Ungern etablerade Vallalkozok Országos Szövetsége (BAVOSZ) 1995, i Ungern finns 35 håltagningsentreprenörer, av dessa är 17 medlemmar i BAVOSZ samt 12 leverantörer och 3 passiva medlemmar. Deras ordförande Nagy Mihaly är en mycket trevlig tysktalande entreprenör som hade stor kännedom om Sverige, han hade b.l.a besökt Hagby-Asahi i Nora.

Owe Persson

USA's medlemstidning som utkommer 4 gånger om året.

Nordens största tidning för håltagning!!!

HIB-Info är gratis och vänder sig till alla som arbetar med håltagning och rivning. Vår tidning beställer du på följande sätt:

HIB, Box 7835, 103 98 Stockholm eller fax 08-698 59 06.

Namn

Adress

Postadress

Bauma 2001, världens största mässa för byggmaskiner

Allt inom håltagningsbranschen fanns koncentrerat i Halle A1, c:a 40 utställare representerade diamantverktyg och håltagningsutrustning. Från Sverige kom 40 utställare och av dem vi håltagare känner till: Conjet AB (vattenbilning), Diatip (omsättning av gamla diamantborr), Dimas AB (behöver ingen närmare presentation), Ermator AB (dammsugare för golvslipmaskiner) samt HTC Sweden AB (golvslipmaskiner).

Struktureringen i vår lilla betonghåltagningsbransch sker i rasande fart, antal företag minskar, mindre företag lierar sig med större, vad man borde se fram emot är en massiv nyetablering av företag som kan tillfredsställa håltagningsproffsens specialbehov av verktyg och maskinutrustning. Vad som är värt att notera som tidigare hänt och nyligen hänt och vad vi observatörer informerades om på mässan. Dimas har köpt upp Cushion Cut och Magnum Diamond & Machinery i USA samt JKS Lamage i Kanada. Som få vet, var Lamage ett Craelius företag som Atlas Copco ägde. Ägandet flyttades bara från ett Wallenbergföretag till ett annat.

Diamant Boart och Pentruder

Diamant Boart Group köpte upp Olssons Diamantverktyg i Karlsborg hösten 2000 och har nu fått agenturen för Pentruder väggsåg world wide med undantag för Skandinavien där Harry Eklund har Sverige, Dia-Jobb Norge och Levanto Finland. I Tyskland delas förmodligen säljrätten mellan Hydro-Tech som P-G Lindgren samarbetar med och Diamant Boart. Japan är också ett undantag där Shibuya Company fått agenturen. Hilti har fått rätten world wide att sälja lilla Plattner wiresåg på 13 kw, detta gäller naturligtvis Sverige också.

Plattner avslutar samarbete

Som de flesta har sett i Eurodima annonser, kan jag informera om att, det var just Plattner wiresåg ni sett i annonserna. Samarbetet mellan Plattner och Eurodima har avbrutits. Plattner har två större modeller en 22 kw och en 30 kw, dessa wiresågar har ingen agent i Sverige för närvarande. Hagby-Asahi har plockat upp agenturen för Braun elektriska

Plattners 22 kw wiresåg.

väggsåg med Weka motor. Jernevik har plockat upp agenturen för Wekas elektriska väggsåg.

Wekas elsåg.

Dr Benders frekvensstyrda 3-fas maskin är imponerande, vikt 21,5 kg med 11kw effekt och ett vridmoment på hör och häpna 750 Nm. Frekvenserna stör i sjukhusmiljö och andra känsliga miljöer, men Dr Bender hävdar bestämt att maskinen får användas överallt och följer dessutom de EU-normer som gäller för frekvensstyrning. Hakken, bormotorn som HRA säljer i Sverige ställdes ut med en Jokerenhet, du kan ställa in maskinen för automatbörning samma typ av enhet ställdes ut av det holländska företaget Adamas som Jernevik representerar. ICS den USA tillverkade svärdsågen, ställdes ut med en bensindriven motor samt ett enkelt hjälpmedel för att underlätta sågningen.

Boulder Buster spränger sten

Boulder Buster, utrustningen du spränger större stenar med en patron, säljs av ett tyskt företag som heter Nico Pyrotechnik. Utrustningen är superenkel och kan vara till stor hjälp att dela sönder större stenar i inomhus-schakter och givetvis stenar utomhus. Självklart behövs ingen spränglicens. Jack Midhage även kallad Jack Mässhage, 74 år och still going strong, ställde ut sin nya borrhoneklipp som nu även utrustats med hydraulik och klipper segmentsäten och vrider borret till nästa klippläge automatiskt. Gubben ger sig inte och det är inga dåliga grejor han har. Den stora behållningen av mässan kanske var besöket i tyska Fachverband Betonbohren und –Sägen E.V:s monter, den tyska motsvarigheten till HiB. Vad som imponerade, var deras handbok

Fakta om mässan

Antal besökare: 390.000

Antal utställare: 2.341

Utställningsyta: 450.000 m²

Utställare kom från 42 olika länder och besökarna kom från 152 olika länder. Mässan pågick i en vecka och anses vara världens största mässa inom sitt område.

Betonbohren und –sägen, en bok på 425 sidor som innehåller allt en betongbörare behöver veta, dessutom en kompakt bok Der Betonbohrer som visar vilken håltagnings teknik som är lämplig vid olika håltagningsproblem. Mycket bra, någonting för oss svenskar att lära av och ta efter. Observatörer Owe Persson och Patrik Sjögren

Owe Persson och Hans Wagener.

Boulder Buster spränger enkelt sönder stenar på 2-3 kubikmeter. Borra ett hål på 28-32 mm, fyll hålet med vatten, montera tvärstycket på säkerhetsmattan, stoppa i sprängpatron, skruva fast avfyringsmekanismen, fäst avfyringslinan, gå ca. 7 meter från stenen, dra i linan, pang! Stenen är sönderdelad.

Automatiska borrenheter typ "Joker"
Tv. Hakken bormaskin med "Joker"
Th. Adamas "Joker"

Brauns elektriska väggsåg.

Bastardmaskin från Cardi med dubbla motorer, ställdes ut hos **Diamant Boart**.

Dr Benders värstingmaskin.

Tyrrex från **Tyrolit**. Fantasin flödar, ytterligare en ny design på stamblad.

Chefredaktören Patrik Sjögren med
 Geschäfststellenleiter för Fachverband
 Betonbohren und-sägen i Tyskland, Hans
 Wagener och sekreteraren Christina Figge.

Foto: Owe Persson
 och Patrik Sjögren

Håller leverantörerna omedvetet på att trampa in på håltagar-entreprenörens domäner?

Kriget som pågår om marknadsandelar har resulterat i att säljarna springer på arbetsplatserna och plockar upp beställningar hos håltagarna, företagsägarna blir överkörda detta håller på att skapa stor frustration i branschen.

Leverantörsföretagen verkar ha obegränsad budget att dela ut mössor, t-shirts och dyrare kvalitetströjor för att smörja betonghåltagarna. Detta är ett effektivt sätt att skaffa sig lojalitetsfördelar hos kundföretagets håltagare som självklart marknadsför internt det företag som ger bort de bästa presenterna.

Den kompisrelation som byggs upp mellan säljare och håltagare och slutar med lite småbuisness är inget som företagsägaren vill vara med om. Jag tänker avsluta med ett exempel hur illa det kan bli!

Ett företag som jag väl känner till låter arbetsledaren håltagaren ansvara för inköpen, med motiveringen att detta kan du bättre. Håltagaren samlar på sig en liten pott (resurshög) hos leverantören genom exempelvis överdebitera borrh eller fakturera extra borrh. Denna resurshög används senare enligt överenskommelse. Varför har det blivit

så här? Kanske inte så konstigt, när 25 ambulerande säljare endast har 270 entreprenadföretag att sälja till.

Vid pennan "Diamant-Nisse"

Redaktionen tar mer än gärna emot andra åsikter om detta och då gärna från våra leverantörer. Givetvis går det bra att vara anonym när vi publicerar din insändare. Vi ser gärna att vi får en konstruktiv debatt i detta ämne.

HiB-Info

Att: Patrik Sjögren

Saturnusgatan 85

260 35 Ödåkra

Fax 042-27 06 77

epost patrik.sjogren@telia.com

Ny kassör i HiB

Vilka är egentligen personerna i HiB:s styrelse? Detta skall vi ta reda på och vad är inte mer lämpligt än att börja med vår nya kassör.

Hej! Jag heter Rikard Johansson och har precis blivit invald i HiB:s styrelse som kassör. Jag har en håltagningsfirma som jag startade 1990. Vi är idag ca. 10 anställda och vi utgår från en liten plats som kallas Tingberga. Därifrån kan vi lätt serva våra kunder i stora delar av Skåne. För två år sedan utökade vi vår verksamhet till att erbjuda service på håltagningsutrustning, omsättning av borrh och även byggsmide. I grunden är jag lantbrukare och jag kom in i håltagningsbranschen av en slump i väntan på att ta över lantbruket. Det var en gång tänkt som min huvudsyssla, men har istället blivit en bisyssla då jag övertagit ansvaret även för gården sedan några år. Till min hjälp i företaget förutom alla anställda har jag min hustru Elisabet som ansvarar för ekonomi och administration. I HiB vill jag arbeta för att öka kompetensen och statusen för yrket i byggbranschen. Vill gärna se ännu fler seriösa medlemmar, så vi blir en enad kraft att räkna med. Jag tackar för förtroendet och ser fram emot min nya uppgift.

Rikard Johansson

HÅLTAGNINGSENTREPRENÖRERNA
inom Sveriges Byggindustrier

MEDLEMSFÖRMÅN

Exklusivt abonnemang på Sverige Bygger för HiB's medlemsföretag

Föreningen har under våren förhandlat med Informationsgruppen AB, om deras möjlighet att kunna erbjuda selektiv bevakning av Sveriges bygg- och anläggningsprojekt. Med anledning av detta kan vi nu erbjuda ett exklusivt abonnemang till samtliga medlemsföretag. Varje kontor skräddarsys sitt urval av län etc. Du väljer information via epost, lista eller kortsystem. Liselotte Johnsson kommer inom kort att ta kontakt med samtliga medlemsföretag och kommer då samtidigt att ge dig mer information om produkten. Priset på produkten kommer att ligga mellan 2.200-3.500:-/kontor beroende på hur många som ansluter sig. Abonnemangstiden är 12 månader med leverans varje vecka. Normalpriset för ett kontor gällande t.ex. Göteborgs- och Bohuslän är 4.800-6.500 kr beroende på vilken information du väljer. Vad den exakta kostnaden blir är för närvarande svårt att säkerställa. Det beror helt och hållet på hur många som ansluter sig. Faktureringen kommer att ske centralt från HiB. Mer information, ring Liselotte Johnsson 0650-151 50, kod HIB200106.

Centralt avtal gällande inköp av bensin och diesel

Förhandlingar har inletts med de största bolagen och vi hoppas inom kort kunna presentera ett bra avtal som kan nyttjas av samtliga medlemsföretag. Mer information om detta kommer så fort förhandlingarna är gjorda.

-Det lönar sig att vara medlem i HiB!

Mässinflation?!

Man kan undra om vi leverantörer har ekonomiskt utbyte av att ställa ut på alla mässarrangemang som erbjuds? Vår bransch är så liten med begränsat antal kunder så leverantörerna har ingen möjlighet att visa upp nyheter två gånger per år, det är väl tanken bakom mässor. Årligt talat skulle det räcka med en mäsса varannat år!

Problemen ligger i stället till stor del på att Sverige är ett avlångt land, reseavstånden blir avskräckande, samt att mässorna arrangeras på ordinarie arbetstid. Man avstår då hellre från mässbesöket till 90% beroende av tidsbrist och ekonomiska skäl. Mässuppläggen idag tar ingen hänsyn till vad entreprenören tycker, utan tider och upplägg bestäms av mässarrangören med viss konsultation från de större utställarna och branschorganisationer.

Vad vill håltagarentreprenören?

Besöka en mäsса som pågår fredag, lördag och söndag. Då har han tid och slipper dessutom få ekonomiskt avbräck, han kan dessutom bjuda med sina gubbar utan skyhöga kostnader. Entreprenören vill absolut se maskinerna i action. En demonstrationyta är ett krav, entreprenören vill ju se hur maskinerna fungerar. Det kan vara tillräckligt underlag för att köpa och man kan undvika kostsamma demonstrationer

När skall mässor arrangeras?

Svar på den frågan är enkel, inte i slutet av april som Byggmässan i Göteborg i år när alla har häcken full av håltagningsjobb. Bästa

tiderna för mässbesök för entreprenörerna är tidigt på året eller sent på året då orderingången är lägre.

Kan han kombinera mässbesöket med andra aktiviteter?

Andra aktiviteter kan vara HiB-mötet, HiB-golfen, men inte mer än 10 % är intresserade av dessa aktiviteter. Det måste till något mer, t.ex. en kombinerad weekendtrip med frun eller familjen med en eller flera aktiviteter. Detta är upp till mässarrangören att hitta på.

Bästa mässan hitintills

Demotech mässan, Infra-City i Arlanda var den bästa mässan hitills ur leverantörssynpunkt, men det berodde på att mässan geografiskt var belägen där 40% av riv-och håltagningsentreprenörerna i Sverige har sitt geografiska verksamhetsområde. Hur vill vi ha det i framtiden, skall HiB och leverantörerna arrangera mässorna i egen regi? Om kostnader som utställningsytor, hotell kunde halveras skulle utrymme för två mässor per år kunna vara försvarbart, men med roterande utställningsorter som turades om

Öppen debatt!

att ställa ut enbart för att öka tillgängligheten för entreprenören att besöka någon av mässorna.

Framtiden

Varannat år i södra Sverige, förslagsvis Helsingborg som utställningsort och komplettera med att bjuda in danska håltagningsentreprenörer. Varannat år i mellan Sverige, förslagsvis Jönköping som utställningsort. Varje år i Mälardalen förslagsvis Södertälje, Uppsala eller Västerås som utställningsorter. Tanken bakom detta är att Mälardalen och norra Sverige står för 50% av marknaden.

Synpunkter

Jag ser fram emot att samtliga leverantörer och så många entreprenörer som möjligt framför sina synpunkter genom ett debattinlägg i nästa HiB-Info utgåva vecka 38. Du behöver inte vara HiB-medlem för att tycka till. Du som tycker det är jobbigt att skriva ringer bara Patrik Sjögren och framför dina synpunkter så skriver Patrik ner det du vill ha sagt.

Owe Persson

Ny snabbstämp från Casun

Casun AB Betonghåltagning i Sundsvall utför betonghåltagningsentreprenader i Sundsvallsområdet sedan ca 20 år tillbaka. Man tillverkar även egna produkter utvecklad av betonghåltagare. Bilningsroboten DMS 20E (Hackspetten) ingår i sortimentet, återförsäljare är Dimas AB. Inom kort kommer företaget med sin lättviktsstämp för stämpning av balja, uppsättning av plastvägg, samt stämpning av mindre kärnbormaskiner. Helt steglös låsning (egen patent), enkel att fixera innerstämp av aluminium, baljan är flyttbar i sidan för stämpning över rörstråk och kabelstegar etc. Uttag för betongvatten till hink, gummerad takfot, gummerad golvfot aluminiumrör för skyddsinplastning passar hållare till baljan. Snabbstämpan väger endast 13kg inkl. balja. Mått min. höjd 2 m, max. höjd 3,3 m. Hög kvalitet till lågt pris lovar Stefan Wallin på Casun AB. Förhandlingar pågår med återförsäljare.

Rivningshandbok

Brokk har gjort en 28-sidig rivningshandbok som kallas "Rivning med Brokk". Den är fullspäckad med fakta och användbar information såsom val av rivningsmetod och maskinval. Boken är gjord tillsammans med kvalificerade och erfarna Brokk-användare. Har du en Brokk och är intresserad av att beställa en så kan man göra det via epost info@brokk.com och det går även att kontakta sin lokala Brokk återförsäljare. Boken finns att tillgå både i svensk och engelsk version. Ett mycket fint initiativ och handboken är helt klart ett måste på varje rivningsföretag. Redaktionen på HiB-Info kan varmt rekommendera handboken!

Patrik Sjögren

En röst från södern

Ni trodde väl inte att ni skulle slippa mig, oraklet från södern is back! Tänkte att jag skulle börja med en sömnig och rätt tråkig mässa i Kolle och Adas hemtrakter.

Att inte få se maskinerna i aktion är väl lite som att ha sex med gummi på. Ändå så måste jag ge alla utställare en stor eloge för att ni står ut med alla fyllskallar och deras dumma frågor. För i ärlighetens namn så undrar man ibland om folk är dumma i huvudet eller bara spelar. Lite nyheter fanns där i alla fall. Vi börjar med Sonnys kunniga och alltid lika proffsiga demonstrationer (Hydrostress nya sticksåg var helt klart intressant). Hilti hade denna gången inga direkta nyheter, men dom ligger just nu etta på elsågssidan. Vi väntar med spänning på den nya elsågen och om jag inte tar fel ska ta en Ø1200 klinga. Även sticksågen som dom skryter om att man lätt ska kunna montera på elsågen är intressant. Jag hoppas att man får en privat demonstration.

Hydrostress hörnsåg CSF40

Har Ove ett förflutet på IKEA?

En annan nyhet var Frida, Wekas nya elsåg som jag måste (även om det tar emot) säga att detta kan bli en utmanare på marknaden. Enligt mig behövs bara lite justeringar! Jag tror att jag pratar för många när jag säger att det man saknade mest i Jernevikens monter var den stora legenden och min favoritagitator Ove Persson. Även om han hade toppat personalen med en vacker blondin så saknades det som sagt något. Jag tycker vi tackar den

Harry Eklund, dock en aning ljusskygg?

Jocke leker med fröken Frida, en något skum bild inte sant?!

stora håltagningsguden "BORRA-BORRA" för Oves snabba tillfrisknande. Jernevikens hade så klart sitt borrarstativ (Mirre) på plats som vi på Hålgruppen har haft äran att prova. Efter en del ändringar så måste jag säga att upp till Ø350 borrar så är där inte mycket som slår detta stativ. Nämnas skall pelarförskjutaren Helge göras som Ove med personal lyckats till 100% med. Med tanke på Oves fantasirika namn på sina maskiner så undrar jag om inte han har ett förflutet på IKEA.

Hydraulikkungen

På hydraulsidan finns där bara en kung det

Tyrolit och Sonny, det är grejer det!

namnet börjar på H och slutar på arry Eklund. För jag tror inte att någon i dagsläget kan mäta sig med hans Pentrunder. Ett kraftpaket som även verkar smidigt att montera och jobba med. Även det nya borrarssystemet ska nämnas med vördnad. Du Harry, jag hoppas att du någon gång skulle visa dina grejer i aktion någon gång på en mässa.

Bra wirekoppling

Eurodimas monter tycker jag var ett bevis på att det är alldeles för lite riktiga håltagare som tillfrågas när det ska göras en ny maskin. Däremot så hade dom en wirekoppling som jag tycker att alla som sågar med wire ska prova. Vi på Hålgruppen ska i alla fall prova den både i vanlig sågning och rundhåll. Jag hoppas att jag kan skriva om den i nästa nummer. Rundhållssågar är det många som försöker sig på. Samma som jag nämde tidigare, fråga någon som har provat det innan ni gör en stor och klumpig historia.

Hydrostress är bäst

Efter många år så är ändå Hydrostress bäst. Ni ska veta att många av mina åsikter kommer från egna erfarenheter och elva år i branschen. Har jag fel så är jag tacksam för era åsikter! Alla som tycker något om arbetsledare, håltagare, leverantörer kan maila till mig. Nyheter, tips eller om ni har en dum fråga om håltagning. Kan jag inte själv så har jag ett stort kontaktnät och min kollega Göran Persson med ännu mer erfarenhet än mig.

Håltagare gör egna hål

Till sist så måste jag skryta med ett hål som inte är av den vanliga sorten utan en flicka på 3600 gram och 49 cm lång. Hon kom i all hast tisdagen den 29 maj. Skriv och tyck till om det nya avtalet. Det är snart dags för oss håltagare att visa att vi är värda något. Tänk om idioter, för tillsammans är vi starka. Tack för ordet er alltid lika oberoende Jocke.

Mobil 0708-55 40 25

Epost joakim.lenander@halgruppen.se

Joakim Lenander

Vi säger grattis till herr Sjölander

Tony Sjölander numera Husqvarna AB med förflutet i Dimas och Partner tog hem Maskinmiljöpriset på Byggmaskiner-mässan i Göteborg. Vi på HiB-Info säger grattis till det fina priset och vi tror oss veta att vi har hela branschen bakom oss när vi framför våra varmaste gratulationer. - Genom det nya priset vill vi stimulera tillverkare och konstruktörer att satsa på miljövänliga byggmaskiner, säger Lars Morast på Byggmaskinföreningen.

Foto: Jorma Valkonen

Bebosa 2002

Nästa stora internationella håltagningsmässa hålls i Nürnberg den 18-20 april 2002.

Bebosa är en internationell fackmässa för borrar och sågning. Utställarna är inriktade på maskiner, verktyg och tillbehör. Den senaste mässan arrangerades år 2000 och hade 3008 besökare. Besökarna kom från 36 olika länder och totalt var det 926 besökare som ej kom från hemlandet Tyskland. 77 utställare delade på totalt 5830 m² mässa. Företag som deltog var bl.a. Boart Longyear, Braun, Dimas, Hilti, Midhage Diatip, Tyrolit, Weka m.fl.

Patrik Sjögren

Hagby-Asahi en japan i Närke

Hagby-Asahi AB grundades 1960 med namnet Hagby Bruk AB för tillverkning av utrustning för diamantbergborrning och avrivningsverktyg för verkstadsindustrin.

Produktsortimentet har successivt utvidgats och Hagby är idag en ledande leverantör av diamantverktyg och diamantborrmaskiner med tillbehör. Utveckling och tillverkning sker i Nora och produkterna säljs över hela världen. Samarbetet med Asahi Diamond Industrial från Tokyo inleddes redan 1972 och sedan 1989 är företaget ett helägt dotterbolag. Moderföretaget är en av världens största tillverkare av diamant verktyg med fabriker i Japan och dotterföretag i, förutom i Sverige, Syd-Korea, Taiwan, Australien, Frankrike, England och USA.

Patrik Sjögren

Slipa dina hårdmetallborr

Har någon egentligen funderat på hur lång livslängden är på hårdmetallborr? Kunde tänka mig det! Nu har det dessutom kommit ett hjälpmedel som gör att du kan slipa dina hårdmetallborr.

Rivab är en av de största rivningsentreprenörerna i Göteborg. Dom hade ett större rivningsjobb för Göteborgs Spårvägar där en entreprenad ingick att borra 1300 hål med diametern 16 mm och 30 cm djupt för ingjutning av armeringsjärn.

Bosse på Rivab valde att slagborra hålen med hårdmetallborr. Livslängden på borren stannade vid cirka 24 bormeter. Då valde Bosse att slipa borren för att se om man kunde öka livslängden.

Det visade sig att det gick att slipa borren två gånger innan diametern på borren blev för dålig. Efter varje slipning gick det att borra ytterligare 12 meter. Man lyckades alltså att dubbla livslängden på borren. Denna relativt enkla utrustning för att slipa borren går att köpa hos Jernevik och undertecknad har sett utrustningen i arbete och kan garantera att i stort sett vem som helst klarar av att slipa sina egna borrar.

Patrik Sjögren

Har du någon intressant produkt som vi borde nämna?

Vi tar tacksamt emot pressreleaser och annan information om nya produkter på marknaden. Dessutom finns det många bra och nyttiga produkter som har fallit i glömska. Hjälp oss genom att påminna oss om dessa!

Hit skickar du din pressrelease:

Spectranet

Att: Patrik Sjögren

Saturnusgatan 85

260 35 Ödåkra

Fax 042-27 06 76

epost patrik.sjogren@telia.com

Kommande mässa

För första gången arrangeras NordCon i samarbete med demoleringsmässan Demotech. Tillsammans blir NordCon/Demotech en bred mässa, som kommer att locka många besökare och utställare. Mässan marknadsförs starkt i hela Norden. NordCon/Demotech 2001 anordnas denna gång på Stockholmsmässan i Älvsjö. Närheten till huvudstaden ger självklart stora möjligheter till kringarrangemang. Dessutom äger mässan rum i november då många branschnyheter precis presenterats. Rätt tid och plats ger ert företag förutsättningarna för goda affärer. Gunnar Landborg säger att Demotech har också börjat göra sig ett namn ute i Europa, och nu när de två mässorna arrangeras tillsammans kan vi räkna med många internationella besökare. Kåre Kihlgren på Olssons Diamantverktyg ser det som väldigt positivt på att Demotech nu arrangeras samtidigt som NordCon. På så sätt blir det en större mässa, och ju fler av våra kunder och presumtiva kunder som kommer desto bättre.

Patrik Sjögren

Stadsteatern i Göteborg byggs om

Bygghjälp i Borås har fått i uppdrag av Wästbygg att utföra håltagning på Stadsteatern i Göteborg. Våren 2002 skall allt vara färdigt, men innan dess skall mycket håltagning göras.

Ombyggnaden påbörjades hösten 2000 och målsättningen är att modernisera och förbättra teaterbyggnaden vid Götaplatsen. Teaterbyggnaden invigdes 1934 och var i stort behov av att renoveras. I de publika delarna är det främst Stora scenens salong som kommer att förändras. Idag är parketten ganska flack vilket ibland kan leda till att sikten blir skymd och att det kan vara svårt att uppfatta allt som sägs på scenen. Efter ombyggnaden kommer parketten att stegvis höjas från första bänk för att anslutas till första raden (första balkong), vilken försvinner i sin gamla form. Totalt blir det ca 600 platser mot tidigare 800. Från parketten kommer publiken att kunna gå rakt in till foajébaren.

Tittskåpsteater

Stora scenen byggdes ursprungligen som en typisk tittskåpsteater. Gränsen mellan scen och salong markerades tydligt av en kraftig proscenieram som omslöt scenbilden och gav stöd åt skådespelarnas röster. Idag eftersträvas ofta en intimare kontakt och större närhet mellan skådespelare och publik. Vid ombyggnaden kommer därför scenöppningen att breddas för att möjliggöra olika spelformer och ge större frihet både i scenografi och spel. När Stadsteatern byggdes 1934 var den toppmodern för sin tid. Teatermannen Knut Ström reste runt i Europa för att undersöka de senaste trenderna

Foto: Patrik Sjögren
En "Västsvensk" våtsug som enligt håltagarna är helt "outstanding".

Foto: Patrik Sjögren
Asko Karsikko borrar under läktaren.

inom scenteknik. Under årens lopp har tekniken gått framåt och teaterns scenmaskineri har blivit allt mer omodernt och i behov av modernisering. Framför allt behöver det helt manuella övermaskineriet, som lyfter dekor och strålkastare motoriseras. Vridscenen, som byggdes av Götaverken, är däremot fortfarande funktionell och kommer att bevaras och användas i sitt ursprungliga skick från 1934 även efter ombyggnaden.

Omgripande modernisering

För Stadsteaterns personal innebär ombyggnaden en genomgripande modernisering. Idag hyr man ett flertal externa lokaler för olika delar av verksamheten. En repetitionslokal ligger vid Redbergsplatsen, måleriet ligger i Högsbo osv. Ett av målen för ombyggnaden är att all

verksamhet och personal ska få plats i samma hus och att arbetsmiljön för samtliga förbättras. En tillbyggnad av teaterns lokaler kommer därför att göras på den tidigare personalparkeringen vid sceningången mot Johannebergsgatan. Bygghjälp har som mest haft sex håltagare i gång som arbetat i skift. Den mest komplicerade håltagningen var den när man skulle ta bort ett väggparti som var 17 meter långt och "hängde" på 11 meters höjd.

Patrik Sjögren

Foto:
Patrik Sjögren

Det hängande väggpartiet som sågades bort.

Foto: Patrik Sjögren
Här ser vi två av grabbarna som är på väg hem efter en tung arbetsdag på stadsteatern.

Håltagningens vardag

Det är tufft att våra håltagare och alltid var den som står längst ner på stegen. Vi publicerade denna artikeln våren 1997 och kör en repris om ett ämne som alltid är lika aktuellt.

Det är konstigt att leva i en värld där avropen på uppdrag är som en daglig varuhandel. Kunderna ringer klockan åtta på morgonen och vill ha uppdrag utförda samma dag. I bästa fall ringer dom dagen före! Även större uppdrag som normalt kräver planering av maskiner och arbetsstyrka har korta avrop. Kunder ringer och talar om att man fått ett uppdrag som man räknade på för tre månader sedan, men det skall vara igång om två dagar eftersom elektriker och rörmokare måste fram. Varför handlar man inte upp håltagningen som skall utföras före andra grupper så att vi kan planera? Ryckigt, där vi ibland sitter med tre-fyra man inne på förrådet och andra gånger arbetar övertid. Detta sliter på personalen och kostar pengar som kunderna i sista hand får betala.

Olika besked

Jag tycker synd om arbetsledare och borrhare som kastas mellan att på morgonen få besked om att det inte är någon brådska och på eftermiddagen jagas med att det måste bli klart. Att det t.ex. på torsdag/fredag inte finns något jobb, för stt sedan få arbeta övertid hela helgen. För att sedan finna att på måndagen finns det inget uppdrag. Personalen tycker många gånger att arbetsledningen har dålig planering och att dom inte får några riktiga besked. Håltagningsföretagen vet inte arbetssituationen för kommande vecka och definitivt inte kommande månad. Dom vet inte om man skall avskeda folk eller anställa fler. Sårbarheten blir stor!

Dalar och toppar

Företagen kan ej heller följa byggnadsprognosen eftersom 40% av uppdragen inte är rena byggen utan mindre uppdrag som ligger utanför byggprocessen. Jag hade kontakt med några

göteborgsföretag i februari som talade om att december och januari hade varit katastrof, men nu i februari hade det vänt. Dom hade så mycket jobb att dom fick låna från andra företag. Nu i slutet av mars hade jag åter kontakt med dom och då var det helt dött igen. Hur skall man hålla en arbetsstyrka med de premisserna? Hur skall man finansiera verksamheten? Frågorna är betydligt fler än svaren. Det enda vi vet är att vi sliter ut vår största resurs, personalen, då kraven på dom ökar när topparna kommer. Detta för att få lönsamhet.

Bättre arbetsplanering

Vårt önskemål är att upphandlingarna skedde på sådant sätt att våra kunder tog hänsyn till oss vid sin arbetsplanering. Vi är till för kunderna, men har vi ingen personal kan vi inte hjälpa kunderna. Det får inte bli som i somras när uppdragen regnade in. Trogna kunder som inte visste hur många arbetsplatser de skulle ha i gång, men inte varskodde oss före semestern, vilka sedan blev förtvivlade när vi inte kunde hjälpa dom. Det fanns ej heller några andra att anlita när vi inte kunde hjälpa dom, då vi alla hade samma arbetssituation. Om håltagningsföretagen skall överleva, få personal som trivs och få bättre lönsamhet, kontra ej höja priserna, måste vi kräva att få arbeta på samma villkor som andra yrkesgrupper. Vi måste bli respekterade! Vi måste få möjlighet att planera och inte som nu: arbetshandlingar kommer några dagar innan anbudet skall lämnas in. Uppdragen kommer med korta varsel! Dålig kunskap från beställarna, så vi tvingas till övertid med minimal planering. Hålen är inte utsatta när vi kommer osv. Vi är yrkesmän! Vi måste respekteras som sådana om vi skall kunna hålla vår höga kvalitet och arbetsglädje.

Gunnar Landborg

Hålmeter, ett HiB-företag

1996 övertog Jan Nilsson och Kenneth Karlsson företaget från Stabilator. Jan och Kenneth vill passa på att tacka sina kollegor på BF och HiB för stödet av starten av Hålmeter. Företaget ligger i Bromma och sysselsätter 12 håltagare och vid behov hyr man in tjänster från olika underentreprenörer. Företaget har en stor kundkrets och mestadels arbetar man i Stor-Stockholm. Kundkretsen består av allt från små en-mans företag till de största byggjättarna. Med anledning av det har man mycket skiftande uppdragsåtagande. Givetvis är håltagningspersonalen certifierade och miljöutbildade. Företaget har satt heder i att lämna ett snyggt och rent arbete efter sig.

Patrik Sjögren

Besök oss på nätet!!!

www.haltagningsentreprenorerna.se

Presentation om föreningen!

Information om vår utbildning samt kommande aktiviteter!

Komplett lista över styrelse, medlemmar och leverantörer!

**Boka din annons inför kommande HiB-Info!
Nästa HiB-Info utkommer vecka 37-2001.**

HiB-Info

Patrik Sjögren

042-16 22 79, 0708-55 40 40

Fax 042-27 06 76

Epost patrik.sjogren@telia.com

RÖRGENOMFÖRINGAR
www.rp-system.com

**Den smarta metoden
för rör genomföringar!**

044-23 51 30

0708-48 13 12

Problem med borrhonor?

Senast behandlade vi sågklingor och denna gången går vi raskt över till borrhonor. Vi har tagit hjälp av Owe Persson på Jernevik och vi passar samtidigt på att tacka honom för hjälpen.

Först kanske man bör belysa leverantörernas och tillverkarnas problem. Sverige är ett stort land med en rik variation på stenmaterial vilket innebär att ingen har lyckats att tillverka ett allroundborr som fungerar i hela Sverige. Hårdheten på svensk ballast (stenmaterialet i betongen) varierar från 4-7 på Mohs hårdhetsskala. Med anledning av detta kan man tydligt geografiskt se vilken leverantör som lyckats bäst på ett visst ställe. Den som anstränger sig lyckas lätt att geografiskt anpassa verktyget. Detta med färger på borren är rena nyset för tillverkarna! Ett blått borr i södra Sverige motsvaras kanske av ett gult borr i västra Sverige liksom att två olika fabrikat kan skilja på samma ställe. Referensramarna är alltså inte detsamma för alla tillverkare.

Borret skär inte

Borret glasar om för högt varvtal används. Borret glasar även om borrhöret är för lågt vilket kanske är resultatet om bormaskinen är för klen. Om dessa åtgärder ej hjälper kan man prova att slipa bort bindemedel på segmenten så att nya diamanter kommer fram. Har du ingen slipmaskin får du som sista utväg knacka på segmenten med en fil och luckra upp bindemedlet. Marginellt kan det även hjälpa att strypa vattenflödet. Ett av de bästa sätten att skärpa ett borr är att hålla en mindre mängd blästersand i borrhöret. Skulle ingen av dessa åtgärder hjälpa återstår endast att reducera segmentantalet. Borret glasar av två orsaker: stenmaterialet är hårdare än normalt samt att armeringsjärnen kan vara av bättre stålqualite än normalt. Det är inte säkert att det hjälper med mjukare segment. Man måste fokusera sig på varför det glasar, beror det på stenmaterialet eller stålet? Diamantkvaliten är helt olika för att optimera borret för dessa olika faktorer.

Segmenten slits för fort

Segmenten är för mjuka och man bör byta segment eller borr som är avsett för abrasivt material. Betongen kan även vara dålig och borrar man tex. i badrum kan det finnas mycket finsats samt gjutjärnsrör i valvet som slipar på segmentens bindemedel. Maskinen kan även vara för stark och i kombination med för högt borrhöret och lågt varvtal blir slitaget alldeles för högt. Denna situation

uppkommer oftast när tunnväggiga borr används. Om materialet är väldigt slipande (abrasivt) är det viktigt att ha ett rikligt vattenflöde för att kunna spola bort borrhöret. Borrhöret kan även kasta och detta skapar vibrationer under borrhöret vilket sliter stygt på segmenten. En vanlig orsak till att borrhöret kastar är skeva övergångskopplingar. Dessutom kan slarvigt monterade borrhöret orsaka ett onödigt högt diamantslitage.

Borrstommen slits

Matarhus och matarpelare löper inte parallellt samt att övergångskopplingen kan vara skev. Borrhöret kan vara skev och orsaken till detta beror oftast på att borrhöret har bulor på sig som orsakats av knackning med hammare på borrhöret. Anlagningsytan mellan övergångskoppling och borr kan vara full med skit som orsakar kast på borrhöret vilket ofta resulterar i att borrhöret slits. Dessutom kan borrhöret vara fullt med löst material, ofta förekommande vid ROT-borrhöret och i det fallet bör man ta sig tid att tömma borrhöret. I sällsynta fall kan även borrhöret vara skev och behöva bytas ut.

Segment bryts av och hamnar i borrhölets skär

Den vanligaste orsaken är att du kör fast borrhöret av en halvmåne (du har borrhöret loss en flisa av armeringsjärnet och när flisan lossar låser den fast borrhöret mellan borrhöret och borrhöret). Det bästa sättet att eliminera detta problem är att använda borr som inte vibrerar. Vibrationerna skakar loss armeringsflisan från borrhöret. Erfarna håltagare känner när detta är på gång och knackar borrhöret och fiskar upp halvmånen innan borrhöret kör fast. Om man redan har kört fast kan man försöka vrida borrhöret och köra maskinen försiktigt samtidigt som man lyfter. Allt som oftast fungerar detta, men skulle det inte gå får man använda en hejare (borrutslagare). Glöm inte bort att plocka upp segment som ligger kvar i hålet. En annan vanlig orsak till att borrhöret kör fast beror på att kylvattnet försvunnit av någon anledning. Den vanligaste orsaken till att kylvattnet försvinner är att man borrar av ett elrör. Vanligtvis upptäcker man detta och åtgärdar situationen. Ibland när man borrar och har mycket borrhöret runt borrhöret kan det vara svårt att upptäcka vattenstopp. Då går temperaturen i borrhöret upp mycket snabbt och runt 600 grader smältet silverlodet och segmenten lossnar. Fortsätter man att borra bränner man borrhöret och borrhöret kragar inåt. Borrar man med en större dimension kan det vara ett sjutusans arbete att heja upp

Borren på bilden har inget med artikeln att göra.

borret då borrhöret sitter fast i borrhöret. Det händer också ofta att borrhöret tar slut mitt i borrhöret och då försöker man främst att fortsätta borra med ett begagnat borr. Måste man använda ett nytt borr är det mycket viktigt att man borrar försiktigt då det nya borrhöret kräver ett bredare spår.

Andra orsaker som kan ställa till det

Om bormaskinen inte löper parallellt med matarpelaren ökar friktionen mellan borrhöret och borrhöret desto djupare man borrar. Monterar man borrhöret slarvigt kommer utgångshålet på andra sidan att förskjutas och kräver således en noggrannare montering. Skitiga matarhus och matarpelare ökar friktionen och högre matarkraft krävs och detta bidrar till att man tappar känslan när man borrar.

Patrik Sjögren

HiB-INFO

Besök oss gärna
på internet!

www.hib-info.com

Där kan du alltid
läsa den senaste
HiB-Info samt att
vi ständigt utökar
vårt bildarkiv.

www.hib-info.com

Olssons har flyttat i Stockholm

Olssons Diamantverktyg har känt ett behov av större och bättre lokaler och tog fram flyttlapparna och flyttbilen.

Man flyttade till nya, större och naturligtvis bättre lokaler i Västberga (Stockholm). Den exakta besöksadressen är Vretenborgsgatan 19, 126 30 Hägersten. I och med flytten hade man öppet hus den 17-18 maj med en massa besökanden samt god mat, erbjudanden och tipspromenad. Resultatet av

den blev enligt följande: 1.a pris (Ø800 mm klinga) Ola Gladh från Knivsta Betonghåltagning AB, 2.a pris (Ø500 mm klinga) Jocke Johansson från DM Håltagarna AB samt 3.e pris (Ø 415 mm klinga) Katalina Miroslav från Katalina Cedomir AB.

Patrik Sjögren

Gammal trotjänare avtackades

Sten Vesterlund på Södertälje Borrteknik avtackades den 1 juni efter att ha gått i pension vid 65 års ålder. Han avtackades på restaurang Spacie efter 22 år på Södertälje Borrteknik med blommor och en guldlocka. Innan han började på Södertälje Borrteknik arbetade han 10 år på Hålmeter och dessförinnan på Stabilator.

Företaget har anställt Stefan Johansson som är 48 år och kommer närmast från takbranschen. Lasse Eriksson meddelar samtidigt att man i dagarna har påbörjat ett nytt stort håltagningsarbete. En bro vid Mölnbo skall delas och man kommer att arbeta med etapp 1 under hela sommaren. Man har tagit hjälp av Arnessons från Kil som är duktiga när det gäller wiresågning.

På Fältöversten pågår fortfarande wiresågningen ytterligare ett år. Det mest spektakulära är att man gör hål som är 4-5 meter i diameter. Avslutningsvis kan vi även berätta att företaget just nu har 65 man i gång och 35 av dessa är anställda i företaget.

Patrik Sjögren

HiB halvårsmöte

6-8 september. Smygehus, Skåne.

Besök på Bo01 samt HiB-Golf!

Inbjudan skickas ut under juli-månad.

Håltagarens bästa vän!

Sedan starten 1966, har Pullman utvecklat, tillverkat och marknadsfört bygg-, industri- och specialsugare. Företaget har sitt säte i Täby, 2 mil norr om Stockholm. Fabriken är sedan 1985 lokaliserad i natursköna Årjäng i Värmland. I nära samarbete med håltagare i Sverige har flera framgångsrika sugare tagits fram. PSS2000, slamavskiljaren, är ett exempel på hur Pullman leder utvecklingen. PV350P, våtsug med utkastarpump, har funnits på marknaden i 35 år och är en trogen arbetskamrat till många håltagare. Sedan några år tillbaka har Pullman även en serie stoftsugare. PVL finns i tre modeller, konstruerade för hög prestanda och god filterekonomi.

Ring, maila eller faxa för mer information. Besök oss även på www.pullman.se

Pullman Scandinavian AB, Tel: 08-594 109 90, Fax: 08-756 95 04, E-post: info@pullman.se

Hilti DD EC-1

*Diamantborrmaskin samt
returvattensystem*

Vi provborrade i en 180 mm tjock betongplatta som var placerad på en pall i en tvätt-hall. Totalt borrade vi 5 st. Ø25 mm med ett borrhjup på 180 mm. Tidsåtgången var totalt 9 ½ minut och då inkluderar denna tid även tömning av borkärnor. För att göra en rättvis bedömning av tidsåtgången valde vi att borra ett hål som innehöll armering. Hålet som innehöll armeringsjärn tog drygt 7 gånger så långt tid som ett hål utan armeringsjärn.

Att tömma boret från borkärnor tog endast 15 sekunder och det får anses vara mycket snabbt. För att jämföra tidsåtgången så borrade vi även med en vanlig handhållen kärnborrmaskin. Detta tog endast 8 minuter och tog således mindre tid. Orsaken till detta var att det tog 2 ½ minut kortare tid att borra genom armeringsjärnet med den vanliga arbetsmetoden. Kan det möjligtvis vara så att diamantsegmentet ej är anpassat för att borra i järn?

Det finns en del positiva aspekter med den nya utrustningen som ej kan mätas i tid. Ljudnivån är lägre och vibrationerna är mindre! Dessutom har man fullständig kontroll över kylvatten. Returvattensystemet skall klara upp till 50 borrhål och fungerar enligt vårt bedömning mycket bra.

+

Låg ljudnivå, nästintill obefintliga vibrationer, kontroll över kylvatten

-

Går avsevärt sämre i järn, borrhäftet är nytt på marknaden

Byggnads har nytt avtal

Grundlönen höjs med 3:50 kronor i timmen det första året, 3 kronor i timmen det andra året och ytterligare 3 kronor det tredje året. Den utgående lönen höjs med 3 kronor i timmen första året, 2:25 kronor det andra året och 2:40 det tredje året. Ersättningar såsom övertidstillägg höjs i genomsnitt med 6,5% under det första året, 1,8% det andra året 1,9% det tredje året. Helgersättning utgår för ytterligare sex dagar. From. 2001-04-01 även trettondagen, kristi himmelfärdsdag samt annandag påsk. From 2002-04-01 utgår även helgersättning för 1 maj, annandag jul samt nyårsdagen. Därmed är samtliga helgdagar som infaller på vardag betalda. Den nya lönen gäller from. 2001-03-31 och retroaktiv lön utbetalas senast 2001-06-15.

Mässkalender

Nordcon / Demotech 2001
Älvsjö, Sverige
15-17 november

Baucon Asia 2001
Singapore
20-23 november

World of Concrete 2002
New Orleans, USA
8-12 januari

BeBoSa 2002
Nürnberg, Tyskland
18-20 april

World of Concrete 2003
Las Vegas, USA
3-7 februari

GLOBE-TOOL AB DIAMANTVERKTYG

GÖTEBORG

Backa Bergögata 9
422 46 Hisings Backa

Tel 031-52 27 00
Fax 031-52 27 80

*Allt fler upptäcker
vår nya generation
av diamantverktyg
och vårt maskin-
program*

Midhage

Jack Midhage AB, Box 1070, 250 25, Båstad
Tel: 0421 - 370 00 Fax: 0421 - 394 36
info@midhage.se www.midhage.se

**En ny dimension
av diamantverktyg
och utrustning för
betonghåltagning**

**Välkommen
till Dimas**

DIMAS
DIAMOND TOOLS

DIMAS AB

Box 2098 • SE-550 02 Jönköping • Tel: 036 570 60 00 • Fax 036 570 60 10

www.dimas.com

